

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

Διευθυντής: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

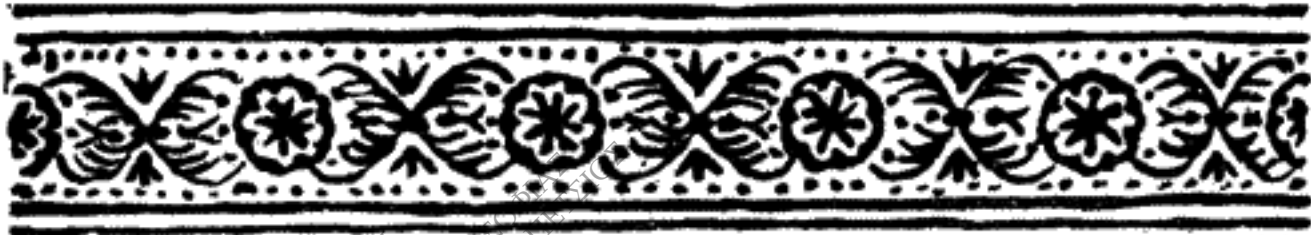
ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1943

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΣΤΑΔΙΟΥ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ
ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΤΑ ΑΚΗΛΙΔΩΤΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ *

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

Οι Προφῆτες ζωγραφίζονται κάτω ἀπὸ τὴ χορεία τῶν Ἀγγέλων, στὸ στρογγυλὸ μέρος τοῦ τροῦλλου ποὺ λέγεται τύμπανον, ἕνας ἀνάμεσα στὰ δυὸ παράθυρα, ὥστε ὅλοι μαζί νὰ εἶναι ἰσάριθμοι μὲ τὰ παράθυρα.

Ὅταν ὁ κουμπὲς ἔχει ὀχτῶ παράθυρα, τότε ζωγραφίζονται οἱ ὀχτῶ πρώτοι Προφῆτες. ὁ Δαυὶδ, ὁ Σολομῶν, ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἰερεμίας, ὁ Ἰεζεκιήλ, ὁ Ἀββακούμ καὶ ὁ Δανιήλ. Ὁ Μωϋσῆς, μ' ὄλο ποὺ εἶναι ὁ παλαιότερος, συχνὰ δὲν εἰκονίζεται. Ὅταν ὁ τροῦλλος ἔχει περισσότερα παράθυρα, ζωγραφίζονται κι' ἄλλοι Προφῆτες, ἀναλόγως τὸν τόπο. Ἀλλὰ μπορεῖ ὁ τροῦλλος νὰναι μεγάλος καὶ νὰχει λίγα παράθυρα. Τότες ἱστορίζονται δύο, τρεῖς, καὶ τέσσερις Προφῆτες· στὴ σειρά, δίχως νὰ χωρίζονται. Οἱ ἄλλοι Προφῆτες εἶναι ὁ Ἐλισαῖος, ὁ Ἰωνᾶς, ὁ Μιχαίας, ὁ Σοφονίας, ὁ Ναούμ, ὁ Ἀμῶς, ὁ Βαρούχ, ὁ Ἰωήλ, ὁ Μαλαχίας, ὁ Ὡσηέ, ὁ Ζαχαρίας ὁ πατέρας τοῦ Προδρόμου. Πολύ σπάνια περισσεύει τοῖχος γι' ἄλλους Προφῆτες, ἐκτός ἂν ἡ ἐκκλησία ἔχει σχέδιο τὸ λεγόμενον Βασιλική, καὶ τότες ἱστορίζονται καὶ τοῦτοι οἱ ἔξη προφῆτες: ὁ Νάθαν, ὁ Ἀχιά, ὁ Σαμέας, ὁ Ἰωάβ, ὁ Ἀζαρίας κι' ὁ Ἀνανίας.

Βλέπει λοιπὸν κανένας ὅτι ὁ τροῦλλος παριστάνει συμβολικὰ ὄλη τὴν κτίση, τὴν ἀόρατη καὶ τὴν ὄρατη, σμίγοντάς τες σὲ μιὰ ἱεραρχία καὶ σὲ μιὰ θεολογικὴ κλίμακα, ἡ ὁποία κατεβαίνει ἀπὸ τὸν Παντοκράτορα στοὺς Ἀγγέλους κι' ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους στοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ ὀρθόδοξη εἰκονογραφία διατήρησε τὸν τύπο τοῦ καθενὸς Προφῆτη, παρεκτός ἀπὸ τὸ Μωϋσῆ, ποὺ παριστάνεται στὰ μὲν ἀρχαῖα χρόνια νέος δίχως γένεια, ἐνῶ στὰ κατοπινὰ χρόνια ζωγραφίζεται ἡλικιωμένος μὲ σπανὰ γένια καὶ μὲ λιγοστὸ μουστάκι.

Κατὰ τὴν Ἑρμηνεία τῶν Ζωγράφων, τὰ σχήματά τους εἶναι τὰ ἑξῆς:

Ὁ Προφῆτης Μωϋσῆς, μίξαιπόλιος, ὀλιγογένης.

Ὁ Προφῆτης Δαυὶδ, γέρων στρογγυλογένης.

(*) Συνέχεια ἀπὸ τὸ τεῦχος 394.

Ὁ Προφῆτης Σολομῶν, νέος ἀγένειος.
Ὁ Προφῆτης Ἡλίας, γέρων ἀσπρογένης.
Ὁ Προφῆτης Ἐλισαῖος, νέος φαλακρὸς βουρλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἡσαΐας, γέρων μακρυγένης.
Ὁ Προφῆτης Ἰερεμίας, γέρων οὐ πολλὰ κοντογένης.

Ὁ Προφῆτης Βαρούχ, γέρων στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἰεζεκιήλ, γέρων ὀξυγένης.

Ὁ Προφῆτης Δανιήλ, νέος ἀγένειος.

Ὁ Προφῆτης Ὡσηέ, γέρων στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἰωήλ, μαυροδιχαλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἀμῶς, γέρων στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἀβδιού, μίξαιπόλιος.

Ὁ Προφῆτης Ἰωνᾶς, γέρων φαλακρὸς.

Ὁ Προφῆτης Μιχαίας, γέρων ὀξυγένης.

Ὁ Προφῆτης Ναούμ, γέρων κοντογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἀββακούμ, νέος ἀγένειος.

Ὁ Προφῆτης Σοφονίας, γέρων ἀσπρογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἀγγαῖος, γέρων στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ζαχαρίας, νέος ἀγένειος.

Ὁ Προφῆτης Μαλαχίας, μίξαιπόλιος στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Γεδεών, γέρων φαλακρὸς στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ζαχαρίας, ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου, γέρων μακρυγένης.

Ὁ Προφῆτης Νάθαν, γέρων φαλακρὸς στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἀχιά, γέρων μακρυπλατυγένης.

Ὁ Προφῆτης Σαμέας, γέρων στρογγυλογένης.

Ὁ Προφῆτης Ἰωάβ, ἀρχιγένης.

Ὁ Προφῆτης Ἀζαρίας, γέρων κατασαρμάλης.

Ὁ Προφῆτης Ἀνανίας γέρων διχαλογένης.

Ἐκτός ὅμως ἀπὸ τὰ τεχνικὰ βιβλία, καὶ μέσα στὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι γραμμένο πῶς ἦταν ὁ χαρακτήρας πολλῶν ἁγίων, καὶ συχνὰ ἱστοροῦνε καὶ τὰ σχήματα τῶν Προφητῶν, σὰν τοῦτα τὰ δυὸ παραδείγματα:

Ὁ Προφῆτης Μαλαχίας ἦτον εἰς τὴν νεότητά του ὠραῖος εἰς τὴν ὄψιν, ἔχοντάς

τὸ πρόσωπον ὄχι μακρὸν ἀμὴ στρογγύλον, οὐλος τὴν τρίχα καὶ καμπόσον κουρεμένον, καὶ πλατεῖαν ἔχων τὴν κεφαλὴν.»

«Ὁ Προφήτης Σοφονίας, ἦτον ὁμοίος τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου εἰς τὸν χαρακτήρα τοῦ σώματος, ἔχοντας καμπόσον τὸ γένειον στρογγυλότερον.»

Ὅπως βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ὁ χαρακτήρας τοῦ Προφήτη Μαλαχία δὲν ταιριάζει καὶ στὰ δυὸ βιβλία, ἀπὸ τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ εἰκάσει κανένας, ὅτι οἱ παλαιότεροι τὸν ζωγραφίζανε νέον δίχως γένεια.

Τὰ δὲ ὄνόματα τῶν Προφητῶν ἔχουσι στὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα τὴν ἐξῆς σημασίαν: Μαλαχίας θὰ εἰπεῖ: Ἄγγελος.

Ναοὺμ θὰ εἰπεῖ: Ἀνάπαυση ἢ Φρόνημα ἢ Ὑπόληψη.

Ἡλίας θὰ εἰπεῖ: Θεὸς ἢ Θεῖος.

Ὡσηέ θὰ εἰπεῖ: Ὁ Φύλακας ἢ ὁ Ἀποσκεπάζοντας.

Ἰωὴλ θὰ εἰπεῖ: Ἀγάπη Κυρίου.

Ἄμώς θὰ εἰπεῖ: Στερεός, πιστός.

Ἄβδιού θὰ εἰπεῖ: Δοῦλος Κυρίου.

Ἀββακούμ θὰ εἰπεῖ: Πατέρας τῆς Ἀναστάσεως.

Σοφονίας θὰ εἰπεῖ: Ὁ Κρυφογνώστης.

Ἄγγαῖος θὰ εἰπεῖ: Ὁ Πανηγυριστής.

Ζαχαρίας θὰ εἰπεῖ: Μνήμη Θεοῦ.

Σημείωσε ὅτι ὁ Προφήτης Ἄμώς εἶναι πατέρας τοῦ Προφήτη Ἡσαΐα, ὁ δὲ Ἰωνᾶς εἶναι τὸ παιδί τῆς χήρας ποῦ ἀνάστησε ὁ Προφήτης Ἡλίας.

Ὁ Προφήτης Μωϋσῆς ἱστορίζεται πότε ντυμένος μὲ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ φορέματα καὶ πότε μὲ ἑβραϊκὰ, πλουμισμένα μὲ ἑβραϊκὰ γράμματα. Ὁ Προφήτης Δαυῖδ καὶ ὁ γιός του ὁ Σολομὼν ζωγραφίζονται πάντοτε μὲ βασιλικά ἀσιατικά ρούχα. Ὁ Προφήτης Δανιὴλ ἱστορίζεται καὶ κείνος πάντοτε μὲ φορέματα ἀσιατικά. Ὁ Ζαχαρίας, ὁ πατέρας τοῦ Προδρόμου, μὲ στολὴ ἱερατικὴ. Ὅλοι δὲ οἱ ἄλλοι Προφῆτες ζωγραφίζονται ντυμένοι μὲ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ φορέματα.

Ἄλλοι ἀπὸ δαύτους δείχνουσι πρὸς τὰ ἀπάνω, κατὰ τὸν Παντοκράτορα, ἄλλοι ἔχουσι τὸ χέρι τους ὑψωμένο σὲ σχῆμα προσευχῆς, βλέποντας πρὸς τὸ Μεσσία, σὰ νὰ προφητεύουσι τὸν ἐρχομὸν του. Βαστᾶνε δὲ ὅλοι ἀπὸ μιᾶ χάρτα ξετυλιγμένη, ἢ ὁποῖα γράφει κάποια προφητεία ἢ κάποια προσευχή.

Τὸ χαρτί τοῦ Μωϋσῆ γράφει: «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν», ἢ: «εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα Αὐτῷ καὶ προσκυνησάτωσαν Αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι».

Τὸ χαρτί τοῦ Δαυῖδ γράφει: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας», ἢ: «Οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον ὡς ὄρος Σιών οὐ σαλευθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα», ἢ καὶ ἄλλα λόγια ὠραιότατα.

Τὸ χαρτί τοῦ Σολομῶντος γράφει: «Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιούσιν αὐτήν», ἢ: «Ἀγαπᾷ

Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι», ἢ: «Κύριε, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἡλίας γράφει: «Ζῆ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ»,

Τὸ χαρτί τοῦ Ἐλισαίου γράφει: «Ζῆ Κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ μου».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἡσαΐα γράφει: «Ἄκουε οὐρανὲ καὶ ἐνωτίζου ἡ γῆ, ὅτι Κύριος ἐλάλησεν», ἢ: «Καὶ ποιήσει Κύριος Σαβαώθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν», ἢ: «Ὁ κατέχων τὸν γυρὸν τῆς γῆς, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες», ἢ: «Ἀπὸ Κυρίου ἀποστραφῆσονται καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως αἰωνίου», ἢ: «Φωτίζου, φωτίζου, Ἰερουσαλήμ, ἦκει γὰρ σου τὸ φῶς καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ Σὲ ἀνατέταλκεν», ἢ: «Εὐφράνθη Ἰερουσαλήμ καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτήν».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἰερεμίας γράφει: «Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας», ἢ: «Ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλπίατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἀγιάσατε ἐπ' αὐτήν ἔθνη», ἢ: «Κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ», ἢ: «Ἀκούσατε λόγους Κυρίου, ἔθνη καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νήσους τὰς μακρόθεν».

Τὸ χαρτί τοῦ Βαροῦχ γράφει: «Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανέστραφη», ἢ: «Περιβαλοῦ, Ἰερουσαλήμ, τὴν διπλοῖδα τῆς παρά τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου τῆς δόξης τοῦ αἰωνίου· ὁ γὰρ Θεὸς δείξει τῇ ὑπ' οὐρανὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἰεζεκιήλ γράφει: «Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπιστέψομαι αὐτά», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος· ἀναστήσω ἐπ' αὐτοὺς ποιμένα ἓνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος· Διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν».

Τὸ χαρτί τοῦ Δανιὴλ γράφει: «Ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἣτις εἰς τὸν αἰῶνα οὐ διαφθαρήσεται».

Τὸ χαρτί τοῦ Ὡσηέ γράφει: «Σαλπίατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνοὺς, ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος· ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ, ἀνθίσει ὡς κρίνον καὶ βαλεῖ τὰς ρίζας αὐτοῦ ὡς ὁ Λίβανος».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἰωὴλ γράφει: «Μεγάλῃ ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ;» ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος· ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσι οἱ υἱοὶ ὑμῶν», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος· δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ», ἢ: «Ὁ Κύριος ἐκ Σιών ἀνακεκράξεται, καὶ ἐξ Ἰερουσαλήμ δώσει φωνὴν Αὐτοῦ καὶ σεισθήσεται

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ».

Τὰ χαρτί τοῦ Ἀμώς γράφει: «Κύριος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς καὶ σαλεύων αὐτήν», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἀβδίου γράφει: «Ἐγγὺς ἡμέρα Κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη», ἢ: «Ἐν τῷ ὄρει Σιών ἔσται σωτηρία καὶ ἔσται ἄγιον».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἰωνᾶ γράφει: «Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν μου καὶ εἰσηκούσέ μου ἐκ κοιλίας Ἰδοῦ».

Τὸ χαρτί τοῦ Μιχαία γράφει: «Ἀκούσατε λαοὶ λόγους καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ», ἢ: «Ἰδοὺ Κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς», ἢ: «Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος Κυρίου, ἕτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, καὶ μετεωρηθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν καὶ σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί», ἢ «Ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ», ἢ: «Τὸ στόμα Κυρίου Παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα» ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα», ἢ: «Φωνὴ Κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται καὶ σώσει φοβούμενους τὸ ὄνομα αὐτοῦ».

Τοῦ Ναοὺμ γράφει: «Ἀπὸ προσώπου ὀργῆς Αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;», ἢ: «Ἐόρταζε Ἰούδα τὰς ἐορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσεις».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἀββακούμ γράφει: «Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην», τὸ δὲ χέρι του δείχνει τὸ αὐτί του. Ἦ: «Ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν Κυρίου, ὡς ὕδωρ καταλήψει αὐτήν».

Τὸ χαρτί τοῦ Σοφονία γράφει: «Ἐγγὺς ἡ ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη, ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα», ἢ «Ἐπιφανήσεται Κύριος ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν ἐθνῶν», ἢ «Τάδε λέγει Κύριος τότε μετατρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεάν αὐτῆς, καὶ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἓνα».

Τὸ χαρτί τοῦ Ἀγγαίου γράφει: «Τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν ἀνάβητε ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα, οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσομαι», ἢ: «Καὶ συσσεισω πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἤξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ πλήσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ».

Τὸ χαρτί τοῦ Ζαχαρία γράφει: «Τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ ἐζήλωκα τὴν Ἱ-

ερουσαλήμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν καὶ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει Κύριος, τείχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος τέρπου καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ καταφεύξονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ», ἢ: «Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει Κύριος Σαβαώθ, ἐξολοθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων τῆς γῆς καὶ οὐκέστι αὐτῶν ἔσται μνεῖα».

Τὸ χαρτί τοῦ Μαλαχία γράφει: «Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου, καὶ θυσία καθαρὰ διότι μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ», ἢ: «Ἰδοὺ ἐξαποστέλλω τὸν ἀγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαίφνης ἤξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ ὁ Κύριος, ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, λέγει Κύριος», ἢ: «Τάδε λέγει Κύριος ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἡλῖος δικαιοσύνης, καὶ ἰσῆς ἐν τοῖς πτέρυξιν Αὐτοῦ» ἢ: «Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ, καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ;»

Τὸ χαρτί τοῦ Γεδεών γράφει: «Μὴ δὴ ὀργισθῆτω ὁ θυμὸς Σου ἐν ἐμοί, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ· περάσω δὴ καὶ γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ καὶ γενέσθω ἡ ζήρασις ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν γεννηθῆτω δρόσος».

Τὸ χαρτί τοῦ Ζαχαρία, τοῦ πατέρα τοῦ Προδρόμου, γράφει: «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέπαστο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ».

Ἐχὼ ἰδεῖ καὶ σπουδάσει πλῆθος ἱστορημένες ἐκκλησίαις, στίς ὁποῖες οἱ Προφῆτες εἶναι ζωγραφισμένοι κατὰ τὰ παλαιὰ ἀρχέτυπα. Ὡστόσο παραλλάζουσι κατὰ τὸν καιρὸ πού ζωγραφιστήκανε καὶ κατὰ τὸ κοντύλι τοῦ κάθε ζωγράφου.

Ὁ Προφήτᾶναξ Δαυὶδ ζωγραφίζεται με στρογγυλὸ καὶ κοντὸ γένι, σγουρομάλλης καὶ κοντομάλλης, ἀρχοντικὸς ἀλλὰ με συντριβή, ἡμερος τὴν ὄψη καὶ με κατάνυξη στὰ μάτια. Φορεῖ κορώνη στὴν κεφαλὴ του καὶ βασιλικὴ στολὴ με πετράδια πλουμισμένη. Με τὸνα χέρι βαστᾷ τὸ χαρτί καὶ τᾶλλο τῶχει ὑψωμένο σὲ σχῆμα προσευχῆς.

Ὁ Προφήτης Σολομὼν στέκεται στὴν ἰδια στάση με τὸν πατέρα του καὶ με τὴν ἰδια στολὴ ντυμένος, μονάχα πού εἶναι νέος, παλληκάρι ὠραιόπρῶσωπο καὶ μελαγχολικὸ ἀπὸ τὴν πολλὴ σοφία, κατὰ τὸ λόγο πού εἶπε ὁ ἴδιος: «ὁ προστιθεὶς γνῶσιν προστίθῃσιν ἄλγημα».

Ὁ Προφήτης Μωϋσῆς στέκεται κι' αὐτὸς σὲ στάση ἡσυχῆ. Παριστάνεται δέ, ἀπὸ μὲν τοὺς ἀρχαίους ζωγράφους ὡς νέος ἀμύστακος, ντυμένος με ροῦχα ἑλληνικά· ἀπὸ δὲ τοὺς κατοπινούς ζωγράφους μεσῶ,

κοπος καὶ μισόσπανος, μὲ λίγες τρίχες στὸ γένι του, μὲ μάγουλα βουλιαγμένα, ξερόσαρκος, ὅμοιος μὲ βεδουίνο τῆς ἐρήμου. Συχνότερα φορᾶ ροῦχα ἐβραϊκὰ καὶ ἱερατικά, μὲ σαρίκι στὸ κεφάλι, καὶ κρατᾶ στὰ χέρια του τίς πλάκες τοῦ Νόμου.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας εἶναι ἀγριεμένος, ἀψύς, μὲ μαλλιά καὶ μὲ γένεια ἀχτένιστα καὶ στριφογυρισμένα. ἔχοντας τὸ πρόσωπο ἡλιοκαμμένο, σκληρὸ καὶ βασανισμένο, τὸ μάτι φοβερὸ καὶ ξαναμμένο, συνοφρυωμένος, γερακομύτης. Φορᾶ μιὰ βαρειά μηλωτὴ ἀπὸ προβατοτόμαρο, δεμένη στὸ λαιμὸ του, κι' ἀπὸ μέσα εἶναι ζωσμένος σφιχτὰ μ' ἓνα ζωνάρι ἀπὸ πετοί. Συχνότερα εἶναι γυρισμένος μὲ βία κατ' ἀπάνω, μὲ τὸ νευρωμένο χέρι ἀνασηκωμένο κι' ἀνοιχτοπάλαιο, ἐνῶ τὰ ποδάρια του δρασκελίζουνε τὴ γῆ, σὰ νὰ περπατᾶ βίαστικά, μὲ τὸνα τὸ γόνατο διπλωμένο. Θαρρεῖ κανένας πὼς πετάχτηκε ἀναμαλλιασμένος σὰ λέγοντας ἀπὸ τὴ σπηλιά του, ἀπὸ τὸ ξεροπόταμο Χοράθ, γιατί τὸν ἔκραξε κάποια φοβερὴ προσταγὴ ἀπὸ τὸν οὐρανό. «Καὶ χεῖρ Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἡλιοῦ, καὶ συνέσφιξε τὴν ὄσφυν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν Ἀχαάβ εἰς Ἱεζράελ.»

Ὁ Προφήτης Ἡσαίας, ὁ μεγαλοφωνότατος, ἡ ἡχηρὴ σάλπιγγα τῆς προφητείας, παριστάνεται μὲ πρόσωπο στοχαστικὸ καὶ ἐνθουσιασμένο, ὄχι μακρυγένης, ὅπως λέγει ἡ Ἑρμηνεία τῶν Ζωγράφων, ἀλλὰ μὲ μέτριο γένι, μακρυμάλλης, στριφτόλαιμος, κι' ἐξεστηκώς, σὰ νὰ κράζει πρὸς τὸ Θεὸ καιγόμενος ἀπὸ θεῖα φλόγα, ἀώγινός μὰ ὄχι νυσταγμένος, ἀλλὰ δροσισμένος ἀπὸ τὴν ποίηση τῆς χαραυγῆς. «Εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, ρηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.» «Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιᾶσθω ἔρημος καὶ ἀνθειῶ ὡς κρίνον.» «Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ.»

Ὁ Προφήτης Ἱερεμίας, ὁ θρηνητικὸς καὶ κεραυνολόγος, ἱστορίζεται μὲ ἀσκητικὴ ὄψη, τυραννισμένος, περιτυλιγμένος μὲ βία στὸ φόρεμά του, δείχνει τὸν Παντοκράτορα, σὰ νὰ λέγει πὼς Αὐτὸς θὰ λυτρώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τίς συμφορὰς τῆς ζωῆς. «Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον καὶ στηρίζει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ Κυρίου ἀποστεῖ ἡ καρδία αὐτοῦ. Καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρική ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὄψεται

ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἀλίμοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀλμυρᾷ, ἣτις οὐ κατοικεῖται. Καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος, ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔσται Κύριος ἐλπίς αὐτοῦ.» «Ἐματαιώθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἔχωνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. Μάταιά ἐστιν ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολοῦνται. Οὐ τοιαύτη μερίς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτὸς ἔστι κληρονομία αὐτοῦ, Κύριος ὄνομα αὐτῷ.»

Ὁ Προφήτης Ἱεζεκιήλ, τὸ στόμα τῆς θείας ὄργης, ζωγραφίζεται ἐξεστηκώς, σὰ νὰ καίγεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα, συγκλονισμένος κι' ἀναποδογυρισμένος ἀπὸ τὰ φρικτὰ δράματα ποῦ ἀξιώθηκε. «Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου, εὐλογημένη ἡ δόξα Κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.» «Καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρός, καὶ ἀνέλαβέ με τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ.» «Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος. Ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαὶ εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς, οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαὶ εἰσιν ἡ ἁμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθάνεται.»

Ὁ προφήτης Δανιήλ ἱστορίζεται ὡς νέος γλυκοπρόσωπος, ἀμούστακος, ἀρχοντόπουλο ντυμένο μὲ ροῦχα ἀσιατικά, στενοβράκι καὶ μανδύα πλουμισμένον, σαρίκι παράξενο στὸ κεφάλι του, καὶ σκουλαρίκι περασμένο στὸ ἓνα τ' αὐτί του, κι' ὁ μανιάκης ὁ χρυσὸς γύρω στὸ λαιμὸ του, ὅλα τοῦτα σημεῖα πὼς ἦτανε ἀρχοντας τοῦ Παλατιοῦ. Παριστάνεται δὲ σὲ στάση ποῦ φανερώνει γαλήνη, σταθερότητα καὶ τόλμη, αὐτὸς ὁ θεῖος νεανίας ποῦ γνώρισε ὅσα δὲ γνώρισε κανένας ἄνθρωπος, ποῦ προεῖπε τὴν τύχη τοῦ κόσμου ἀπὸ τοὺς Ἀσουρίους ἕως τὰ πέρατα τοῦ αἰῶνος. «Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν καθ' ὕπνου νυκτός, καὶ ἰδοῦ, τέσσαρες ἀνεμοὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην.» «Ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἷα οὐκ ἐγεννήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὕψωθήσεται πᾶς ὁ λαός, ὃς ἂν εὐρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ. Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς ὄνειδισμόν.» «Καὶ σύ, Δανιήλ, βάδιζον, ἀναπαύου· ἔτι γὰρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας καὶ ἀναπαύση ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.»

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ